

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 1.^r de novembre del 1933

SUMARI

A les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Riera al senyor Conseller de Cultura referent al cas d'una escola mixta de Piera.

Prec del senyor Vallès i Pujals al senyor Conseller de Justícia i Dret referent a una interpellació sobre la jurisdicció Contencioso-administrativa.

Contestació del senyor Conseller de Justícia i Dret.

El senyor Simó i Bofarull reitera el prec formulat al senyor Conseller de Governació sobre la situació de l'Ajuntament de Falset.

Prec del senyor Sol al senyor Conseller de Justícia i Dret referent al decòrum de les instal·lacions de l'administració de Justícia.

Contestació del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Prec del senyor Fronjosà referent a l'assassinat d'un obrer socialista.

Resposta del senyor Conseller Primer i rectificació del senyor Fronjosà.

Continuació de la interpellació sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat.

El senyor Conseller de Justícia i Dret demana que sigui ajornada la continuació d'aquest debat.

Per tal que puguin reunir-se les Comissions s'aixeca la sessió a un quart de set de la tarda prèvia lectura de l'ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'obre la sessió a les cinc i vint-i-cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret, d'Agricultura i Economia i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El cas d'una Escola mixta de Piera

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: Es senzillament, senyors Di-

putats, per a fer un prec al senyor Conseller de Cultura: i tota vegada que no hi ha el senyor Conseller de Cultura, desitjaria que aquest prec que vaig a fer fos traslladat a ell pel seu coneixement i als efectes dels resultats que cregui convenients i que en justícia s'hagin de prendre.

Aquest prec fa referència a una mestressa que hi ha en una barriada del Municipi de Piera, la qual fa més d'un any regenta una Escola mixta on no assisteix cap nen ni cap nena, de manera, que aquesta barriada es troba absent en absolut de tot ensenyament primari.

Naturalment, que abans de portar i de fer aquest prec jo aquí al Parlament ha hagut de carregar-se de raó la Junta d'Ensenyament per tal de veure si en aquest cas s'hi posava esmena.

Aquesta mestressa està divorciada en absolut del criteri i del pensament de les institucions que ens regeixen i del pensament i del criteri de tot el veïnat. És clar que això aviat estaria dit, però pot concretar-se més per mitjà d'allò que ha fet la Junta local de Primer Ensenyament en les reunions que ha tingut el Consell i pels testimonis que s'han demanat a aquesta barriada.

En data 1.ª de gener d'aquest any, va reunir-se el Consell local de Primer Ensenyament i l'Inspector del districte d'Igualada va requerir una sèrie de nens i nenes per sorteig dels que concorrien a aquesta Escola, per tal que davant de la Junta de Primer Ensenyament fessin les alegacions i les reclamacions del per què no anaven a aquesta Escola, i el cas més paradoxal és que d'aquests nou nens i nenes que varen declarar — per a no cansar la Cambra no vull llegir les declaracions, però les lliuraré a la Mesa perquè les trameti al senyor Conseller de Cultura — es dona el cas formidable de què en aquesta Escola no tan solament hi concorre la mestressa, sinó que hi concorre també el seu marit i en les declaracions que fan aquests nens i aquestes nenes arriben àdhuc a dir que el seu marit ha fet proposicions als alumnes per totes aquelles coses que vosaltres podeu arribar a suposar i que és el comble de la baixesa en tots els ordres i en tots els conceptes.

Aquí hi han tres actes corresponents a altres tantes reunions que s'han tingut.

S'ha tramès per part del senyor Conseller de Cultura al senyor Ministre d'Instrucció Pública espanyola la queixa i la còpia de l'expedient, però jo demano al senyor President de la Cambra que traspassi aquest prec al senyor Conseller de Cultura perquè, novament, prop del Ministre d'Instrucció Pública, procuri el trasllat d'aquesta senyora i a la vegada que s'atengui el Ministre d'Instrucció Pública a les denúncies concretes que fa la Junta de Primer Ensenyament.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec del senyor Riera.

Una interpellació sobre la jurisdicció Contencioso-administrativa

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: Fa uns dies vaig anunciar al senyor Conseller de

Justícia i Dret una interpellació sobre la jurisdicció Contencioso-administrativa. Per poder explicar aquesta interpellació vaig pregar que es requerissin unes dades respecte als assumptes Contencioso-administratius que estaven pendents de tramitació i de fall en els diversos tribunals que funcionen a Catalunya. El senyor Conseller de Justícia i Dret va tenir la bondat, que agraeixo, de comunicar-me que havia demanat aquestes dades i que s'estaven recollint. Jo, per altra part, puc dir al senyor Conseller de Justícia i Dret que per un altre conducte ja tinc aquestes dades al meu poder. Per tant, jo pregaria al senyor Conseller de Justícia i Dret que tingués a bé assenyalar una data propera per explicar aquesta interpellació, per les raons següents que vaig a exposar breument en poques paraules.

La interpellació meua havia estat anunciada abans de fer-se el traspàs de serveis de Justícia. Posteriorment, amb gran satisfacció per part nostra, ha vingut aquest traspàs, i, per tant, l'assumpte té avui molta més importància que no tenia el dia d'aquell anunci. Té molta més importància perquè tenim ja una jurisdicció molt més eficaç, molt més extensa, respecte d'aquesta matèria que en aquell dia; però l'assumpte té una urgència per la raó que diré.

Jo no veig ben clar que, estant com estem ja quelcom avançats en el període electoral, pugui funcionar amb molta normalitat el Parlament; per altra part, veuen a sobre nostre períodes d'intensitat en les nostres tasques i, per tant, temo que no s'anés demorant aquesta interpellació i crec que no tindria la finalitat que jo perseguia en anunciar-la, perquè la finalitat és la següent: Crec jo que tot el que nosaltres estem bastint aquí a Catalunya, que tot el que en podríem dir muntatge de la nostra autonomia descansa sobre una cosa, que és la jurisdicció Contencioso-administrativa. Nosaltres estem fent ara una Llei Municipal. L'estem elaborant, com saben tots els senyors Diputats, amb gran interès, amb una coincidència gairebé perfecta entre tots els sectors de la Cambra i estem fent una Llei Municipal a base d'una absoluta autonomia dels Ajuntaments, d'una completa separació de tota funció dels òrgans de l'Administració en la vida municipal; però això seria la cosa més inútil del món que nosaltres poguéssim fer si no hi hagués, per a substituir aquesta intervenció que fins avui tenien els òrgans de l'administració en la vida municipal, els Tribunals Contencioso-administratius.

Nosaltres volem treure tota la tutela administrativa, tota la tutela dels òrgans del Poder executiu, de damunt dels Ajuntaments; però això no vol dir que nosaltres volgüem que els Ajuntaments quedessin lliures en absolut per a fer tot el que els doni la gana; que si l'autonomia hagués d'ésser això, nosaltres fariem una mala obra per Catalunya. Hi ha d'haver jurisdicció Contencioso-administrativa a la qual han d'anar a parar tots els recursos contra les decisions que puguin prendre els Ajuntaments i que siguin atemptant els drets dels ciutadans, cometent contrafurs, cometent infraccions de Llei. La jurisdicció Contencioso-administrativa — per causes que tots sabem i que explicaré en el seu dia, i que no és ara el moment d'avançar — funciona amb un retard considerabilíssim. D'aquestes dades que jo tinc en el meu poder, resulta que els assumptes que avui hi ha pendents de resolució en el Tribunal Contencioso-administratiu, funcionant aquest de la manera que fun-

ciona fins avui, o sigui celebrant sessions només que el dissabte de cada setmana, d'aquí a cinc anys encara no s'hauran resolt els assumptes que avui hi ha pendants. Hi ha pendants avui de resolució molts assumptes que entraren els anys 29 i 30, molt abans d'instaurar-se la República. Això vol dir que una jurisdicció com la Contencioso-administrativa que funciona amb aquest retard és completament ineficaç, és com si no funcionés, perquè un Alcalde que sap que pot cometre un contrafur i que contra aquell contrafur només hi cap un recurs Contencioso-administratiu i que sap que aquell recurs Contencioso-administratiu es resoldrà quan ell farà dos o tres anys que deixarà d'ésser Alcalde, és com si no hi hagués res damunt d'ell i se'n riu.

Per totes aquestes consideracions, que no allargo més, compendrà el senyor Conseller com tots els senyors Diputats que és d'una apreciació absoluta que, en el mateix moment en què nosaltres tinguem la Llei Municipal elaborada i aquesta s'apliqui — que segons el pensament de tots ha d'ésser el primer de gener — hi ha d'haver la jurisdicció Contencioso-administrativa funcionant d'aquesta manera que jo dic: essent un tribunal, a la meua manera d'entendre, especialitzat, funcionant constantment, funcionant amb una gran dignitat, amb una gran abstracció de tot el que pugui influenciar-lo i, només d'aquesta manera m'atreviria jo a córrer la part de responsabilitat que em pugui cabre d'entregar als Ajuntaments de Catalunya aquesta completa autonomia que nosaltres venim dibuixant en la Llei que anem elaborant en aquest instant.

Per això compendrà el senyor Conseller de Justícia i Dret la urgència en tractar d'aquest assumpte. Jo vull suggerir una idea al senyor Conseller per si li sembla bé. Tinc entès, per coses que vaig sentir l'altre dia, que un dia d'aquests el Diputat senyor Comorera explicarà una interpellació sobre l'administració de Justícia. Tal vegada si el senyor Conseller de Justícia i Dret li semblés en un torn d'aquella interpellació podria parlar-se d'aquest afer. De totes maneres, jo estic a la seva disposició per quan li sembla bé, però encarint la necessitat que això es faci per les raons i per les consideracions que he exposat a la Cambra.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Fa relativament pocs dies que la Mesa del Parlament em va comunicar el desig del senyor Vallès i Pujals d'obtenir unes dades que havien de reclamar-se dels Tribunals Contencioso-administratius. Immediatament, el mateix dia que vaig rebre aquesta comunicació, vaig demanar aquestes dades als quatre Tribunals Contencioso-administratius, i dels quals han contestat a hores d'ara el Tribunal de Girona i el de Lleida. De manera que manquen el de Barcelona i el de Tarragona.

Si la interpellació que vol fer el senyor Vallès i Pujals ha de tenir per base el coneixement d'unes comunicacions que jo no tinc, jo estaria en condicions d'inferioritat respecte del senyor Vallès i Pujals, si és veritat que el senyor Vallès i Pujals ja té les dades completes. De manera, que jo li proposo

que o em comunicui aquestes dades que té o que es refereixi solament, en la seva interpellació, a allò que resulti de les comunicacions de Girona i Lleida. Pel demés, jo comprenc la necessitat de veure d'establir un debat públic sobre orientacions relatives a una nova organització d'aquesta jurisdicció Contencioso-administrativa en quan depengui de nosaltres, en quan nosaltres poguem fer. Efectivament, la Llei Municipal que estem elaborant està orientada en un sentit d'absoluta — no relativa, absoluta — autonomia dels Municipis, perquè mentre els Municipis es moguin dintre de la Llei no hi haurà cap poder superior a els que pugui ni corregir ni limitar ni estrafer les resolucions d'aquest Municipis. Només quan manquin a la Llei i quan manquin a les facultats d'ells reglamentades per la Llei, hi cabrà aquest recurs contencioso-administratiu. I ja que anem a aquesta àmplia concessió de l'autonomia, és just que nosaltres estrenyem més que abans, que fem més factible que abans, l'exercici d'aquests recursos contenciosos-administratius que la Llei concedeix als ciutadans.

Jo coincideixo perfectament amb l'intenció en aquest punt, en aquest extrem — jo no conec si en té alguna altra — en aquest punt, en aquest extrem coincideixo amb el senyor Vallès i Pujals. No tinc cap inconvenient en què quan es desentrotlli aquesta interpellació que tenim anunciada per demà, del senyor Comorera, s'hi afegixi, com un torn d'aquesta interpellació, la del senyor Vallès i Pujals.

En totes aquestes coses, estic a la disposició de la Mesa, del Parlament i dels senyors Diputats.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Per agrair al senyor Conseller de Justícia i Dret les manifestacions que acaba de fer i per celebrar la coincidència amb el criteri que jo havia exposat.

Realment, si li sembla a bé al senyor Conseller de Justícia, podem en la interpellació que ha de començar en un torn de la mateixa, tractar d'aquesta matèria i jo no tinc cap inconvenient sinó que amb molt de gust ofereixo al senyor Conseller de Justícia i Dret les dades que tinc, que són precisament les més interessants, referents al Tribunal Contencioso-administratiu de Barcelona i que em foren facilitades particularment, molt amablement pel senyor President de l'Audiència Territorial interí, senyor Amat, un dia que jo vaig demanar-li aquestes dades; de manera, que tenen tot el caràcter oficial perquè vénen d'on jo li indico al senyor Conseller.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Reiterant un prec sobre la situació de l'Ajuntament de Falset

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Dues paraules per a pregar a la Mesa que vulgui trametre al se-

nyor Conseller de Governació la reiteració d'un prec que vaig fer-li l'altre dia. Tinc la seguretat que ni la Cambra ni el senyor Conseller de Governació, no veu a aquesta insistència meua, per la qual demano per endavant el perdó necessari, cap mira de caràcter electoral, perquè l'altre dia vaig recordar un fet parlamentari, pendent des del mes de març, i se'm va dir que era en vistes a les eleccions. Els motius pels quals avui el faig, són els que qualsevol el veurà justificat en tots els terrenys menys en l'electoral. Em refereixo a l'Alcaldia de Falset. Crec que és un cas d'incompatibilitat. El senyor Conseller de Governació va reconèixer-ho així. El senyor Conseller de Governació té una instància dels veïns de Falset, des de primers de mes. Jo, que tinc un elevadíssim i, per tant, just concepte de l'activitat, competència i esperit de justícia del senyor Conseller de Governació, m'estranya que fins ara no n'hagi sapigut res, és a dir, comprenc que no en sapigués aquest Diputat, però que el poble de Falset no en sàpiga res, em sembla una mica extraordinari, i estic segur que el senyor Conseller de Governació curarà que aquest reïret que he volgut rebutjar *a priori* que se'm fes una consideració de caràcter electoral, sabrà evitar que en aquesta matèria el poble de Falset li pugui fer a ell. De manera, que prego a la Mesa que li trameti aquest prec, i prometo no insistir més.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec del senyor Simó i Bofarull al senyor Conseller de Governació.

Pel decòrum de les instal·lacions de l'Administració de Justícia

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sol.

El Sr. SOL: He de començar, senyors Diputats, per demanar al meu vell i distingit amic senyor Conseller de Justícia i Dret que perdoni que no li hagi advertit per endavant que li volia adreçar aquest prec, però gairebé he de dir que l'improvitzo com una suggestió de la diada d'avui. La solemnitat d'aquest matí, aquest moment transcendental per l'autonomia de Catalunya en què passa a la nostra sobirania una gran part de l'administració de Justícia, m'ha suggerit la idea de recordar al senyor Coromines — i dic recordar perquè ho coneix personalment — la manca absoluta de decòrum en què en alguns llocs de Catalunya i especialment a la ciutat de Lleida està instal·lada l'administració de Justícia. Pot recordar, el senyor Coromines, perquè com a digne company d'aquell Col·legi hi ha actuat, que l'anomenat Palau de Justícia de Lleida és una vella casa de veïnat, una casa, més que vella, atroïnada, on no solament les apariències de decòrum hi manquen en absolut, sinó que fins les més insignificants comoditats s'hi troben a mancar: no hi ha despatx digne per la Presidència, no hi ha despatxos dignes pels Magistrats, que han d'actuar conjuntament en una cambra petita, no hi ha despatx digne pel Fiscal i pel Tinent-fiscal, i no parlem de jurats, que estan en una sala fosca interior; la sala de vistes és insuficient; és a dir, una casa

que fa pena als que hem d'intervenir en l'administració de Justícia i que clama a Déu que hagi perdurat per tant de temps. Però si ha perdurat fins ara, potser tenia una justificació. Com sap el senyor Conseller de Justícia i Dret i saben tots els senyors Diputats que han hagut d'intervenir en qüestions d'aquesta índole, els locals on s'instal·laven les Audiències i els Jutjats corrien a càrrec de les Diputacions i Ajuntaments. És el que passa sempre quan no hi ha una responsabilitat o un obligat directe, allò que diuen en castellà: *El uno por el otro, la casa sin barrer*. A Lleida varen fer un Palau de Justícia a la Rambla, que era abans de Ferran i ara ésAVINGUDA de la República, abans Baixada del Palau de Justícia i avui carrer de Garcia Hernández. Però de fa molts anys ha hagut d'abandonar-se per amenaçar ruïna, i des de llavors l'administració de Justícia, l'Audiència, el Jutjat, han d'anar un dia rellogats de l'Ajuntament; després, desnonats del local de la Paheria, perquè l'Ajuntament el necessita; d'aquell local han d'anar al que en diem Casa de Socors, en unes golfes de la Casa de Socors; d'allà van haver d'ésser traslladats, i per fi varen anar a parar a una casa de veïns que per llegat de beneficència pertanyia a la Diputació, abans, i ara a la Generalitat, i va haver de traslladar-se el Jutjat a una ex-fonda que era dels Pares Mercenaris i que avui és d'un particular. Així es troba per ara instal·lat el servei d'administració de Justícia. Han substituït a les Diputacions la Generalitat; és avui, doncs, a la Generalitat de Catalunya a qui correspon la instal·lació dels serveis de l'administració de Justícia i coincideix amb aquesta obligació el traspàs dels serveis de l'administració de Justícia.

Jo, recordant la solemnitat del dia d'avui, en l'eufòria natural de veure arribada a les nostres mans una facultat tan notabilíssima i tan alta com és l'Administració de Justícia, en recordar com el decòrum exterior, la vestimenta, tant influeixen davant del poble respecte del contingut, jo no puc menys de recordar-me amb tristesa, amb pena, que en venir l'Administració de Justícia a les nostres mans, a Lleida es troba amb aquesta pobresa, amb aquesta indigència la situació a què he fet referència. Jo prego, doncs, al senyor Conseller de Justícia i Dret, que posi interès, que posi cura, que posi un ferm desig, perquè això acabi i que, per tant, en el pròxim Pressupost, ja que ara correspon a la Generalitat l'obligació que abans corresponia a la Diputació de Lleida, procuri que hi vagi la quantitat necessària perquè puguin a Lleida instal·lar-se decorosament els serveis de l'Administració de Justícia.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Trobo que està molt posada en raó aquesta demanda que fa el Diputat per la província de Lleida senyor Romà Sol, i ho està d'una manera tan absoluta, que jo crec que la mateixa cosa podria dir-se de totes les instal·lacions de Catalunya on avui dia s'administra Justícia o que tenen alguna cosa a veure amb l'Administració de Justícia. Aquí té el senyor Romà Sol el cas de la ciutat de Tarragona. No és un servei de Justícia.

cia, però no em negarà que està relacionat amb ella; i estem donant el vergoryós espectacle de què quan els turistes arriben a Tarragona i els ensenyen la casa de Pilats, potser l'exemplar més complet del pretori romà que es conserva avui a tot Espanya, i demanen permís per entrar, els diuen: no s'hi pot entrar perquè el que hi entra no en surt quan vol, perquè això fa de presó. No solament passa això a la ciutat de Tarragona, com passa això que ha denunciat el senyor Sol a Lleida, sinó que aquí a Barcelona mateix tenim instal·lats d'una manera tan vergonyosa els Jutjats municipals, que sembla que avui ja es va establint el costum que els contraents que van a casar-se, primer van a treure's la roba, i després que s'han tret la roba van a casar-se, perquè el local està instal·lat en tals condicions i la brutícia és tan encomanadissa que, es trobarien amb molta dificultat per a conservar aquella netedat de gent de bona casa que solen tenir tots aquells que contrauen matrimoni. Tenim un altre cas en la instal·lació dels Jutjats de primera instància de Barcelona. Ja estava prou apretat el personal subaltern, auxiliars i Jutges quan teníem deu Jutjats, i ara en tenim setze; i algunes vegades el Jutge ha de prendre declaracions força reservades en mig del tumulte de la gent que entra i sur i de les maquinetes que piquen i de totes les altres coses que passen en aquests locals. De manera que no hi ha possibilitat d'organitzar d'una manera ni tan sols correcta, l'Administració de Justícia allà. Jo crec que ens haurém de preocupar de corregir totes aquestes deficiències, però, si no aquest Govern, els que vinguin hauran de comptar també amb l'ajut de tots els Diputats i amb una mica de consideració quant al temps, perquè serà difícil de reparar en un sol any totes les coses que vénen fa tants d'anys arrosegant-se per la dessídia. Jo, el que puc prometre al senyor Romà Sol, és que si estic aquí en l'hora d'aprovar els Pressupostos, vetllaré perquè es faci el primer avenç, tant considerable com es pugui, per a instal·lar dignament els serveis de justícia, que és veritat que la netedat de la toga fa molt en la netedat de la consciència.

El Sr. SOL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sol.

El Sr. SOL: Res més que per agrair al senyor Conseller de Justícia i Dret les amables paraules amb què ha contestat el meu prec, i per a felicitar-me de què un prec que gairebé tenia un caràcter local, però que venia suggerit per una solemnitat com la d'aquest matí, hagi donat lloc a què s'hagi estès una mica més el radi d'acció i no s'hagi limitat ja solament al cas de l'Audiència i Jutjats de Lleida, sinó que s'hagi estès a la resta de Catalunya, on realment hi han alguns llocs que es troben, si fa o no fa, com els de Lleida.

L'assassinat d'un obrer socialista

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: M'aireco dolorit i indignat per un altre assassinat que ahir vingué a sumar-se a les llistes dels homes que, estant afiliats a la Unió Socialista de Catalunya i a la Unió General de Treballadors, han estat víctimes d'atemptats semblants. Des del mes de juliol han

caigut als carrers de Barcelona sis companys nostres. Ahir era l'Aureli Voces, que queia també, treballant en les plenes funcions de la seva professió, mentre guanyava un jornal, acribillat el cos per les bales d'uns assassins professionals.

Nosaltres, potser, no podem assenyalar amb el dit els homes que ahir el varen apretar per fer disparar unes pistoles, però nosaltres sabem on s'amaga aquesta gent, on és aquesta gent, a quires collectivitats pertany aquesta gent. Aquí en aquesta Cambra hi ha vells parlamentaris que l'any 19 varen sentir dir al Parlament d'Espanya, quan encara hi havia monarquia, que tots els delegats de la Confederació Nacional del Treball eren uns pistolers. Això és mentida, això no és cert; tots els delegats de la Confederació Nacional del Treball no eren pistolers. Jo he estat delegat de la Confederació Nacional del Treball i no ho he estat mai de pistoler, però el que sí he de dir és que tota la gent que realitza aquests crims avui, és afiliada a la Confederació Nacional del Treball. Això sí que es pot dir, perquè és cert, i formen part d'aquest pop que va escanyant un organisme obrer que havia tingut la màxima força i la màxima adhesió per part de la multitud treballadora de Catalunya, i que cada dia va caient en un major desprestigi per tots aquests crims i tots aquests assassinats. És per això que davant de la impossibilitat de mantenir en les seves rengleres aquella multitud de gent treballadora i veient que la classe treballadora catalana es va donant compte de què hi han altres normes de lluita que sense la despesa de dolors i sense la despesa de llàgrimes i de sang que ens havia costat per a obtenir millors fugisseres, podent-se obtenir coses concretes i fixes, d'aquelles que les contingències del moment no les poden esborrar ni ens les poden fer perdre, davant d'això aquesta gent, en lloc de mirar i detenir-se a meditar si han equivocat el camí que han seguit durant vint anys, perden la serenitat, s'indignen, i el que fan és anar assassinant els companys que amb nosaltres col·laboren en aquesta obra autèntica del redreçament del proletariat català.

Nosaltres tractem de no moure'ns d'aquest pla; nosaltres tractem els adversaris de tota mena amb la màxima consideració i respecte, però ja comprendran els senyors Diputats que nosaltres no podem ésser una gent tan masella i tan insensible sabent que un dia darrera l'altre ens aniran matant un a un. Nosaltres també sabem com es poden organitzar bandes d'assassins, també nosaltres sabem la manera de donar quinze duros a un home que avui serveix a aquest nucli com temps enrera havia servit al Lliure i com ens serviria a nosaltres si el pagàvem; és un home que es troba en els mercats de la delinqüència i, per tant, només cal anar-hi per a trobar els que es creguessin convenients. Però nosaltres ens resistim a adoptar aquesta posició; nosaltres no adoptarem aquesta posició, perquè aquestes coses, si sabem quan comencen, no sabem quan acaben.

Constantment, companys nostres són esperats a les portes dels tallers i se'ls exigeix que estripin el carnet de la Unió General de Treballadors i que prenguin el carnet de la Confederació General del Treball. Fa pocs dies, els companys de llum i força que s'ajuntaren amb tots els organismes sindicals de Barcelona i que per això els que estaven afiliats a la Confederació General del Treball fo-

ren llençats d'ells perquè la Confederació va creure que havien vulnerat la disciplina, precisament els companys de la Confederació General del Treball foren amenaçats i es posaren pels carrers uns cartells instigant l'atemptat contra els companys més significats del Sindicat de llum i força afiliats a la Confederació General del Treball. Cada dia nosaltres hem d'anar a molestar al senyor Governador General de Catalunya, o al senyor Espanya, demanant-los que protegeixin a companys que són amenaçats a la sortida del treball. Això no pot ésser, això no pot continuar, i no pot continuar perquè comença ja per vulnerar la llibertat de sindicació, i no pot continuar perquè les lluites sindicals portades a aquest terreny convertirien el nostre país en una cosa incivil, en una cosa africana.

(Entra l'honorable senyor Conseller Primer.)

Aquests fets són el preludi d'alguna cosa que s'està preparant en aquests moments a Catalunya, i no m'importa que aquells que tota la vida se l'han passat fent la víctima i gemegant, quan ells no han fet res més que fer servir de víctima als altres, puguin dir-me que des d'aquesta tribuna he fet una delació, perquè jo crec que en aquest moment, en lloc de fer una delació, faig un acte de ciutadania. En aquests moments, senyors Diputats, s'està preparant una vaga de transports urbans i com que saben que precisament avui en la Unió General de Treballadors, en el seu Sindicat de Transports Mecànics, hi ha un nombre considerable d'afiliats que s'oposaran a deixar la feina quan vingui el mot d'ordre, per a espantar-los comencen per assassinar els més adictes i els més entusiastes.

No cal pas que en aquest moment us descobreixi els propòsits d'aquesta vaga, perquè en la consciència de tots vosaltres, sabeu quins són. No es tracta de revindicar millores; no es tracta d'obtenir cap classe de millora del treball, tant en l'ordre moral com en l'econòmic. Es tracta, senzillament, de pertorbar les eleccions que el dia 19 han de celebrar-se, i com que hem de deduir que si algú en virtut d'aquest conflicte es retreurà a les lluites del dia 19, no seran pas les classes capitalistes, ultramontanes i reaccionàries, sinó que en virtut de la campanya que anirà anexas a aquesta vaga es proposen precisament que sigui la classe treballadora la que es retregui i no exerceixi aquesta funció ciutadana, heus aquí com de manera lògica i racional es veu que aquesta vaga que es projecta declarar a Barcelona, començant pels transports mecànics, no ve més que a pertorbar la possibilitat que les esquerres, els elements socialistes radicals i liberals de Catalunya, puguin portar a les Corts de la República aquell nombre de representants que la consciència del poble diu que hi poden portar.

Això, senyors del Govern, es deu haver d'acabar; això s'ha d'acabar; això ja sap algun Conseller que s'asseu en aquest banc, que es pot acabar, i aquesta Minoria per acabar-ho, oferim tota la col·laboració, incondicionalment al Govern per tot el que puguem ésser útils per aquesta funció i per aquesta feina, perquè si no s'acaba tornarem a viure dies com els anys 21 i 22, en què el proletari s'assassinava mútuament pel carrer, perquè les nostres veus no seran escoltades, perquè la paciència s'aca-

barà, i perquè aleshores nosaltres passarem als ulls de la gent agredida i perseguida, com uns elements que no sentim els seus dolors. I quan això arribi, tota la nostra autoritat moral caurà per terra i aleshores ja comprendreu que aquella gent no li podrem exigir cap classe de responsabilitat, perquè si es veu, per les circumstàncies que sigui, que jo no vull fer cap acusació a ningú, desamparada, ja comprendreu que quan falla alguna cosa que no pot evitar aquests fets, la gent no té més remei que posar-se una pistola a la butxaca i defensar-se de la gent que pot agredir-la.

Torno a insistir en què nosaltres ens resistim a això, que constantment diem als companys que aquesta posició no resol res, que no és precisament la violència, no ho ha estat mai, la solució de cap problema, però quan la gent té l'interrogant de la seva vida en tot moment, ja podeu comprendre que no s'atè a raons, i que la solució que veu més fàcil, per ésser la més simplista i senzilla, és situar-se en el mateix camí i en la mateixa posició que l'adversari. Aleshores aquests senyors no podran dir que aquesta organització, que davant de la persecució de què és objecte, si s'hi tornen, no podran dir que són els elements llibrencs. Aleshores no podran negar que els elements originaris del pistolerisme a Barcelona han estat ells. Aleshores no podran fer llàstima a ningú. Però del que succeeixi — i jo demano al Govern que procuri que no succeeixi, i torno a repetir que per part nostra no s'ha d'escatimar res perquè no succeeixi — però si passa la qüestió a un terreny que tots hauríem de deplorar, no se'ls demani pas responsabilitat, perquè en realitat els responsables seran aquells elements que ho han provocat i, potser, aquells organismes de Govern que no varen saber evitar-ho a temps. I res més.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: El Govern, coneixedor de l'atemptat que es perpetrà ahir a Barcelona, no ha sentit pas menys pena, menys dolor, ni menys indignació que el senyor Fronjosà. Però el senyor Fronjosà també espero que reconeixerà que l'obra del Govern de la Generalitat, encaminada a evitar que es produeixin fets d'aquesta naturalesa, ha estat reconeguda per tothom. L'obra de policia, l'obra preventiva que fa pocs dies es reclamava per alguns senyors Diputats d'aquesta Cambra, que recordava algun d'aquests senyors Diputats al Govern de la Generalitat, jo crec que està reconeguda per tothom. Una de les qüestions en la qual ha posat més cura el Govern de la Generalitat, ha estat precisament en veure si, pel bon nom de Barcelona, pel prestigi de Catalunya, podria reduir-se aquest fenomen que gairebé prenia un caràcter endèmic en la nostra ciutat, i en això han tingut precisament origen el nombre de mesures que coneix el senyor Fronjosà, i que coneixen tots els senyors Diputats, desenrotllades pel Govern de la Generalitat d'un quant temps ençà.

Malgrat tot, més encara, en virtut d'aquestes mesures, jo crec que ningú deixarà de reconèixer que el nombre d'atemptats, el nombre d'actes il-

lícits i d'actes de violència, d'un temps ençà s'ha reduït a Barcelona; és més, s'ha reduït evidentment a tot Catalunya. Això no vol pas dir que nosaltres estiguem ja plenament satisfets de la nostra obra, perquè per estar-ho seria precis que en la sessió d'avui no poguéssim comentar-se un fet tan dolorós com el que ha posat a debat el senyor Fronjosà.

Després d'escoltar les seves manifestacions jo solament puc dir que tenint, com té avui el Govern de la Generalitat, l'ordre públic a tot Catalunya, tots els elements que estiguin al seu abast els posarà al servei d'aquesta obra, d'aquesta acció que demanava el senyor Fronjosà i que nosaltres agraïm al mateix temps aquesta manifestació explícita de franca col·laboració per tal de reduir, per tal d'acabar per sempre això que no honra a cap estament, i que, en canvi, és un motiu de pertorbació i preocupació de tots els ciutadans.

Això, aquesta col·laboració que anunciava el senyor Fronjosà, el Govern l'agrairà sempre, l'acceptarà sempre, però cal dir, o té l'obligació de dir i de pregar al senyor Fronjosà, que refusi, que no accepti en cap manera com a bona una acció que podríem dir-ne directa, responnent en tons que suposarien evidentment una desconfiança, a l'obra que en nom de la justícia i de l'ordre a Catalunya, pensa realitzar el Govern de la Generalitat.

Tingui, doncs, confiança, el senyor Fronjosà, tingui la seguretat que aquest Govern ha de posar en l'evitació d'actes reprovables de la naturalesa com el que ell ha denunciat, ha de posar-li tots els mitjans de què disposi, per veure si acaba per sempre una situació d'aquesta naturalesa.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: He procurat amb les meves anteriors paraules que ningú no pogués suposar que he fet un retret al Govern de Catalunya, perquè precisament aquests dies m'he de complaure a manifestar a la Cambra que he trobat per part del Govern General de Catalunya totes les facilitats que puguin ésser donades per evitar casos com aquest que hem denunciat, o sigui que em complau reconèixer que a Catalunya, en l'actualitat, es prenen mesures davant de les denúncies sobre fets d'aquesta naturalesa, que amb anterioritat a l'actuació de l'actual Governador General de Catalunya no es prenen. Sí; em plau reconèixer-ho i manifestar-ho.

Jo sols he volgut dir que si a aquestes coses, per les circumstàncies que sigui, no se'ls hi posa fre, totes aquestes prediques constants, aquestes apellacions constants que fem al bon sentit, al seny, que tan bé han demostrat els nostres amics, ja comprendran els senyors Diputats que l'home que ha estat en exposició de la seva vida, perquè alguna vegada s'ha vist atemptat i n'ha pogut sortir en vida, no està certament amb una predisposició d'ànim la més adient per atendre les nostres paraules.

De totes maneres jo, a l'igual que tots els meus companys de Minoria, assegurem al Govern que no renunciarem mai a aconsellar als nostres companys i amics que no seguixin aquest camí que aquests cri-

minals de professió els indiquen i els assenyalen que segueixin.

I agraïm moltíssim aquestes manifestacions, aquesta demostració que ha fet el senyor Conseller Primer, demostracions de les quals mai hem dubtat, referent a l'interès que té el Govern de Catalunya i les seves autoritats, perquè aquestes coses s'acabin i ens situem en un pla d'un país més admirable que el que dona el to d'aquestes agressions.

Continuació de la interpellació sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: Se m'han apropiat molts Diputats fent-me notar la conveniència de què aquesta interpellació no prosseguís aquesta tarda; i per altra part, crec que una interpellació tan interessant com aquesta no es pot servir a la Cambra per petites parcel·les, sinó que per la seva importància mereix que se li dediqui tota una sessió a fi i efecte de què entre els parlaments d'una banda i altra existeixi aquella cohesió i aquella congruència que és necessària per arribar a un resultat bo.

Avui, tots — i dic tots i em sembla que amb això no m'enganyo — tenim l'esperit ple de la ressonància d'un acte que no passarà sovint a Catalunya, d'un acte que ens ha commogut a tots. Tenim l'esperit distret per altres coses i fóra difícil de subjectar el pensament de tots els senyors Diputats a una discussió que en certs moments pot prendre un aspecte, un caràcter de vivesa i fer-la més feixuga i fer més difícil la comprensió. Per això jo demanaria a la Presidència, amb la vènia dels senyors Diputats, que si no hi ha ningú que s'hi oposi, que ajornés aquesta interpellació per reprendre-la a la primera hora de la sessió de demà i així permetria també a aquest Conseller retre serveis de cortesia a persones honorables que ens han assistit i de permetre també als senyors Diputats el deixar un lliure esplai als seus sentiments commoguts per l'espectacle que ha presenciât Catalunya aquest matí.

El Sr. PRESIDENT: Si la Cambra no hi té inconvenient, a fi que es reunixin les Comissions, podria suspendre's la sessió. (*Assentiment general.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
3. Continuació de la interpellació sobre el traspàs de serveis de l'Estat a la Generalitat.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la majoria i habilitació d'edat.

(*S'aixeca la sessió a un quart de set de la vetlla.*)

